

Pravidlá pre prácu v počítačovej sieti SPU

Pokyny sa vzťahujú na výpočtovú techniku, ktorá je v správe výpočtových stredísk SPU a na všetky počítače pripojené prostredníctvom počítačovej siete SPU a SANET do INTERNETu

Pojmy

Počítačová sieť SPU

programové a technické prostriedky prepojené do celoškolskej počítačovej siete.

Správca siete SPU

pracovník Centra IKT SPU v Nitre, poverený správou počítačovej siete SPU.

Správca siete LAN

pracovník IKT, poverený správou lokálnej počítačovej siete v určenej budove.

Systémoví administrátori

pracovníci zodpovední za funkciu, údržbu a inováciu systémov jednotlivých serverov.

Užívateľ (užívateľ siete)

každý, kto využíva prostriedky výpočtovej techniky na SPU, prepojené do celoškolskej počítačovej siete.

Oprávnený užívateľ siete

pracovník alebo študent SPU, ktorý má užívateľské práva (užívateľské meno, heslo, domovský adresár) určené systémovým administrátorom.

Okrem pracovníkov a študentov SPU sa oprávneným užívateľom môže stať každý, kto uzavrie zmluvu so združením SANET a splní kritériá požadované štatútom združenia SANET.

Osoba zodpovedná za PC

zamestnanec SPU v Nitre, ktorý prevzal zodpovednosť za užívanie prideleného osobného počítača, alebo viacerých počítačov po pripojení do siete SPU.

SANET

Slovenská akademická sieť (prepája univerzity, školy a akademické pracoviská na Slovensku a umožňuje im prístup do celosvetovej siete INTERNET).

Práva a povinnosti

Sieť SPU slúži ako komunikačný systém informačnej infraštruktúry SPU pre potreby pedagogického procesu, základného a aplikovaného výskumu a pre potreby riadenia univerzity.

Sieť SPU je tvorená z týchto častí:

- (1) Hlavná chrbticová sieť v areály SPU.
- (2) Lokálne siete v objektoch – budovách SPU LAN.
- (3) Sieť pripájajúca vzdialené počítače, resp. celé lokálne siete detašovaných pracovísk SPU.

Zodpovednosť za správu siete

(1) Správu siete SPU má celoškolské pracovisko „Centrum IKT“. Správu siete LAN v niektorých budovách, alebo pracoviskách môže Centrum IKT delegovať na iné technicky zdatné pracovisko. Napr.:

- LAN v pavilóne „S“ – spravuje CIT FEM,

- Detašované pracoviská na Hospodárskej ul. a na Tulipánovej ul. spravuje administrátor FZKI.

Pripojenie pracovísk SPU

(1) Každé pracovisko SPU má právo byť pripojené do siete SPU aspoň jedným prívodom do prepínača (switch) alebo do smerovača (router) v najbližšom informačnom rozvádzači, ktorý sa nachádza buď v sieti SPU alebo v sieti SANET.

(2) SPU nesmie predávať ani umožňovať prístup do siete SPU iným organizáciám. Toto právo majú len správcovia uzla SANET, podľa pravidiel vydaných SANETom a zmluvných dohôd medzi danou inou organizáciou alebo fyzickou osobou a SANETom.

(3) Organizácie mimo SPU sa môžu pripájať cez sieť SPU do siete SANET len vtedy, keď sú členmi OZ SANET a spĺňajú podmienky stanovené týmto občianskym združením.

Počítače v sieti SPU

(1) **Osobné počítače** sú počítače typu stolové pracovné stanice alebo prenosné počítače – notebooky, ktoré pracujú v jednonázývateľskom režime s jedným, prípadne niekoľkými alternujúcimi používateľmi. Osobný počítač nesmie byť pripojený priamo na smerovač (router) ani na prepínač (switch) chrbticovej siete SPU. Pripojenie osobného počítača do LAN SPU podlieha ohlasovacej povinnosti. (formulár na <http://www.uniag.sk/dokumenty/formular/>) Za technické prevedenie pripojenia počítača na sieť LAN zodpovedá správca LAN.

(2) **Server** je každý počítač, ktorý poskytuje služby cez sieť viacerým používateľom. Každý server musí mať prideleného zodpovedného systémového administrátora a všetky servery musia byť evidované na Centre IKT. Pripojenie servera na sieť SPU podlieha schváleniu správcu siete SPU.

(3) Do siete môže byť zapojený len taký počítač, ktorý je vedený v evidencii dlhodobého hmotného majetku SPU (HIM, alebo DHIM) a za jeho používanie je vedúcim pracoviska stanovený konkrétny zamestnanec SPU.

(4) Do siete môže byť pripojený počítač len so súhlasom správcu siete organizácie.

(5) Do siete môžu byť zapojené aj iné neevidované počítače, ktoré nie sú majetkom SPU za týchto podmienok: zodpovedná osoba za užívanie PC písomne zaručí plnenie týchto pravidiel a zabezpečí všetky náklady spojené s pripojením a manažovaním tohto PC v sieti SPU.

Identifikácia počítača v sieti SPU

(1) Počítače v sieti SPU sú určené nasledovnými identifikačnými údajmi:

- a) IP adresa z prideleného rozsahu,
- b) MAC adresa,
- c) meno pracovníka, ktorý zodpovedá za daný počítač,
- d) adresa umiestnenia PC.

(2) Počítač, ktorému chýba niektorý zo 4 atribútov, nesmie byť zapojený v sieti SPU

(3) Zmeny umiestnenia PC alebo zodpovedného pracovníka je potrebné nahlásiť.

Poruchové stavy a nelegálne činnosti

(1) Je zakázané používať sieť SPU na činnosti, ktoré sú v rozpore so slovenským právom a to najmä aktivity, ktoré:

- a) porušujú ľudské práva a obťažujú kohokoľvek,
- b) vytvárajú alebo prenášajú nelegálne materiály alebo tieto činnosti umožňujú,
- c) umožňujú alebo realizujú prenos nevyžiadaných komerčných a reklamných materiálov,

- d) umožňujú alebo realizujú úmyselný neautorizovaný prístup do zariadení a k službám dostupným cez sieť,
- e) vedú k zahlteniu siete, preťažovaniu serrov a znižovaniu dostupnosti služieb,
- f) aktivity ktoré poskytnú autentifikačné údaje tretím osobám.

(2) V prípade identifikovania zdroja nelegálnej činnosti je správca siete SPU alebo správca lokálnej siete LAN oprávnený tento zdroj – osobný počítač alebo server – odpojiť z komunikácie v počítačovej sieti SPU.

(3) V prípade, že bude v sieti zistený počítač, ktorý nespĺňa vyššie uvedené požiadavky, správcovia siete LAN sú povinní počítač odpojiť z komunikácie. Tento stav však neodkladne oznámia vedúcemu pracoviska, katedry a aj správcovi siete SPU. Povinnosť odpojenia zo siete v takomto prípade má aj správca SPU v prípade, že tento stav objaví ako prvý.

(4) Počítač podľa bod 2) alebo 3) bude opäť zapojený do komunikácie, keď bude odstránená príčina vzniku abnormálneho stavu. Za odstránenie príčiny je zodpovedná pracovisko, ktorá má počítač v operatívnej evidencii dlhodobého hmotného majetku.

(5) Pri mimoriadne vážnych ohrozeniach siete SPU môže CIKT odpojiť z komunikácie celú LAN na dobu nevyhnutne potrebnú pre odstránenie abnormálneho stavu.

Účet

užívateľská identifikácia, ktorá je daná užívateľským menom, heslom, adresárom a prístupovými právami.

Práca v sieti je povolená iba na plnenie pracovných alebo študijných úloh (pedagogická, vedecká, študijná, administratívna alebo hospodárska činnosť SPU).

Povinnosti užívateľa

Každý užívateľ musí pred pridelením účtu (ak predtým nepracoval v prostredí operačného systému UNIX) získať základné znalosti o používaní počítačovej siete SPU.

Užívateľ pracuje v sieti iba pod užívateľským menom, ktoré mu bolo pridelené. Je zodpovedný za škody vzniknuté zneužitím jeho účtu v dôsledku nedbalosti, resp. zverejnením svojho hesla inému užívateľovi. Užívateľ si heslo môže meniť a je povinný udržiavať ho v tajnosti proti možnosti jeho zneužitia.

Ak sa zistí zneužitie užívateľských práv neoprávneným užívateľom, účet užívateľa sa zablokuje a zo zneužitia sa vyvodí dôsledky.

Prístupové práva užívateľa sú dané užívateľskou identifikáciou a členstvom v skupinách. Užívateľ nesmie použiť žiadne prostriedky na získanie iných prístupových práv či privilegovaného stavu, ktorý mu nebol pridelený systémovým administrátorom, alebo získať neoprávnený prístup k chráneným informáciám a údajom iných užívateľov.

Užívateľ nesmie vedome rušiť prácu ostatných užívateľov siete, ani chod a výkonnosť siete ako celku, nesmie používať sieť k neoprávnenému prístupu do iných sietí, ani k šíreniu počítačových vírusov.

Ak užívateľ nebude môcť pracovať v sieti dlhšie ako 3 mesiace, je povinný túto skutočnosť oznámiť administrátorovi systému. Inak má systémový administrátor právo zrušiť jeho prístupové práva a súbory.

Ukončením pracovného pomeru alebo štúdia príslušné užívateľské práva zanikajú.

Užívateľ je povinný udržiavať poriadok vo svojom adresári, nepotrebné súbory rušiť. Je tiež povinný dodržiavať predpísanú veľkosť svojho účtu. Užívateľ je povinný zvážiť potrebu archivácie svojich súborov a archivovať ich na vlastných médiách.

Užívateľ sa zaväzuje, že nebude šíriť nelegálny software a nebude kopírovať a rozširovať časti operačného systému, aplikácií a programov, ku ktorým bude mať prístup.

Užívateľ pracujúci v cvičebniach SPU, resp. pri iných prístupných počítačoch v priestoroch SPU, nesmie meniť konfiguráciu počítača (PC používaného ako terminál). Akúkoľvek

zmenu, ktorú si vyžaduje jeho práca, je povinný oznámiť pracovníkovi zodpovednému za príslušnú výpočtovú techniku.

Na pevnom disku môže na kopírovanie súborov používať iba adresár TEMP. Užívateľ je povinný každú disketu pred použitím otestovať dostupnými antivírusovými prostriedkami, ktoré sú na príslušnom osobnom počítači.

Pri práci v sieti treba dodržiavať pravidlá slušnosti vrátane nepoužívania neslušných slov písomnom styku.

Pri používaní elektronickej pošty platia rovnaké pravidlá ako pri obyčajnej pošte (rešpektovanie listového tajomstva). Je zakázané používať elektronickej poštu na šírenie obchodných informácií, politickú agitáciu a šírenie protizákonných materiálov.

Pri vážnych problémoch pri práci sa užívateľ obracia na pracovníkov fakultných výpočtových stredísk. Pri pretrvávajúčich problémoch potom na pracovníkov Centra IKT a to buď prostredníctvom elektronickej pošty, alebo osobne. Pri problémoch, ktoré nie je nevyhnutné súrne riešiť alebo v prípade potreby získať určité informácie o práci v sieti, využíva konzultačné hodiny a čas určený na prácu v sieti pri odbornom dozore.

Užívateľ berie na vedomie monitorovanie činnosti v sieti a možnosť postihu pri nedodržaní týchto pokynov.

Možné postihy

U zamestnancov jednorázové porušenie pravidiel bude postihované upozornením na porušenie pracovnej disciplíny, opakované alebo závažné porušenie pravidiel bude brané ako hrubé porušenie pracovnej disciplíny podľa zákonníka práce a interných predpisov SPU.

U študentov podľa „Disciplinárneho poriadku Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre“, čl. 3, bod 10 a závažnosti priestupku možno podľa čl. 4. uložiť: pokarhanie, podmieňné vylúčenie zo štúdia s určením lehoty a podmienok, pri dodržaní ktorých bude podmieňné vylúčenie zo štúdia zrušené, vylúčenie zo štúdia (za zvlášť závažný priestupok).

Pri tvorbe www stránok sa užívateľ riadi osobitnými [pokynmi na tvorbu domácich stránok v počítačovej sieti SPU](#).

Pravidlá pre prácu v počítačovej sieti SPU boli schválené dňa 17.12.2003 a sú účinné od 1.1.2004.

RNDr. Peter ŠKROVINA,
vedúci Centra IKT na SPU v Nitre

prof. Ing. Dr. Imrich OKENKA, PhD.
rektor SPU v Nitre